

17.04.2020

Justis- og beredskapsdepartementet

Høring om nedsettelse av inndrivingskostnader (inkassogebyrer og -salærer mv.)

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene (Fagforbundets sentrale Pensjonistutvalg, LOStats Pensjonistutvalg, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Telepensjonistenes Landsforbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 6. april 2020. Under følger våre kommentarer.

En oppsummering av Pensjonistforbundet og SAKOs synspunkter

Pensjonistforbundet støtter departementets forslag om en reduksjon av inndrivingskostnadene da disse er uforholdsmessig høye og bidrar til å forsterke økonomiske problemer for personer som allerede har en vanskelig økonomi. Pensjonistforbundet mener imidlertid at reduksjonen av salærene for de høyeste kravene er for lav. En mer fordelaktig løsning ville være å redusere samtlige salærer lik reduksjonen for de laveste kravene, altså med 50 prosent. Vi mener videre at forsinkelsesrenten må reduseres for ikke å forsterke den økonomiske krisen mange husholdninger og bedrifter nå står i på grunn av korona-pandemien. I tillegg mener vi at det er etisk svært problematisk at antall krav i forbindelse med innkreving av egenandelsbetalingen for helsetjenester øker.

Koronaepidemien

Landet er inne i en økonomisk krise på grunn av Korona-pandemien. Arbeidsledigheten ligger per 7. april 2020, på 10,4 prosent og i perioden 12. mars til 16. april er det kommet inn 344 900 søknader til NAV om dagpenger på grunn av permittering. Situasjonen medfører brå inntektsfall og økonomiske vansker for mange personer som vil kunne få problemer med å betale regningene i tide. Ansatte over 67 år, har ingen rett til dagpenger, og kan oppleve å få et inntektsfall på 60 - 70 prosent ved en årsinntekt på 600 000 kroner, dersom de mister lønnsinntekten og kun skal leve av alderspensjonen. Brå og kraftige inntektsfall medfører en økonomisk sårbarhet og risiko for å havne i økonomiske problemer, og det er viktig at kostnadene i

forbindelse med inndrivning av krav reduseres raskt for ikke å forsterke de økonomiske utfordringene mange nå opplever.

Av samme årsak bør forsinkelsesrenten reduseres, både for enkeltpersoner og for bedrifter. Forsinkelsesrenten er per i dag 9,5 prosent, det vil si Norges banks styringsrente per 1.1.2020, tillagt 8 prosentpoeng. Forsinkelsesrentesatsen er så høy at gjelden øker raskere enn skyldner er i stand til å betjene den. Dette er en stor tilleggsbelastning både for personlige skyldnere og for næringsdrivende, som allerede er i en vanskelig situasjon. Vi må anta at krisen vil prege økonomien i Norge i flere år framover, slik at det er behov for en mer varig reduksjon av forsinkelsesrenten enn det som følger av en nedgang i styringsrenten. Det betyr at det er nødvendig å endre regelen om et tillegg på 8 prosentpoeng. Å redusere forsinkelsesrentesatsen bør være et relevant hastetiltak som er nødvendig på grunn av den alvorlige situasjonen Norge er i.

Økende inkassogjeld blant eldre

Andelen med inkassosaker er fortsatt lavest blant de eldste. Inkassogjelden blant skyldnere som er over 60 år, økte imidlertid med 60 prosent i perioden 2010- 2018. Dette er omtrent 40 prosentpoeng mer enn blant andre aldersgrupper. I samme periode økte betalingsanmerkningene blant nordmenn i 70-årene nær 15 prosent, mens økningen var på over 23 prosent blant 80-åringene.

Det er grunn til å tro at denne utviklingen har flere og sammensatte årsaker. Det er verdt å merke seg at Lindorff finner at eldre er aldersgruppen som har høyest betalingsmoral. Mange eldre har en stram økonomi og det er blitt vanligere å ha i pensjonisttilværelsen. I tillegg skaper digitaliseringen av betalingsløsninger utfordringer med å betale regninger for mange eldre. Mange av dagens eldre har aldri lært seg, eller sliter med bruken av, digitale verktøy. Om lag 200 000 eldre er ikke-digitale, og like mange er litt digitale. Pensjonistforbundet mener at det er viktig å skjerme denne utsatte gruppen fra urimelige inkassokrav. Når man innfører digitale løsninger og innbyggerne tvinges over på digitale betalingsløsninger, er det samfunnets oppgave å sørge for at grupper som ikke behersker de nødvendige verktøyene, ikke påføres store tap som følge av manglende kompetanse.

Reduksjoner i inkassogebyrer og -salærer etter den gjeldende inkassoforskriften

Norsk inkassobrandsje har en svært høy lønnsomhet sammenlignet med bransjene i andre land, og lønnsomheten har økt betraktelige de senere årene. Utviklingen forklares med at gebyrene overstiger de reelle kostnadene til inkassoselskapene ettersom automatisering og digitalisering har effektivisert inkassoprosessen. Parallelt har antall inkassosaker økt kraftig.

Pensjonistforbundet mener at inkassosalærene bør reduseres vesentlig slik at salærene er i samsvar med kostnadene. Departementet foreslår å halvere purregebyret, gebyret for inkassovarsel og gebyret for betalingsoppfordring ved egeninkasso. For beløp opp til 2500 kroner foreslås en halvering av lett og tungt salær. Disse forslagene støtter vi. Det er svært urimelig at man skal ende opp med stor gjeld på grunn av småbeløp.

Departementet foreslår videre en 20 % reduksjon i salærene for krav mellom 2 500 og 50 000 kroner og 10 % reduksjon i salærene for krav over 50 000 kroner. Vi er svært kritiske til at inkassosalærene for større krav skal reduseres så beskjedent som departementet foreslår. En mer fordelaktig løsning ville være å redusere samtlige salærer lik reduksjonen for de laveste kravene, altså med 50 prosent. Beløpene man må betale for krav fra 50 000 og oppover er svært høye. Kravene kan medføre stor skade på privatøkonomien til skyldneren som allerede er i økonomiske vanskeligheter, og kan hindre at skyldneren kommer seg ut av den vanskelige situasjonen.

Krav i forbindelse med egenandelsbetaling for helsetjenester

Mens de fleste legekontorer tidligere sørget for fakturering og innkreving av egenandel, har mange legekontorer de senere årene gått over til automatiske selvbetjeningsløsninger og benytter inkassoselskap til å drive inn krav i forbindelse med egenandelsbetalingen. Hvis man glemmer å betale på legekontoret eller ikke klarer å betjene automaten vil man få tilsendt et inkassovarsel, og kan ende opp med å måtte betale flere tusen kroner for et enkelt legebesøk dersom kravet blir sendt til namsfogden. Det er etisk svært problematisk at å benytte seg av en helsetjeneste kan medføre så store beløp. Grupper som mangler digitalkompetanse og ikke klarer å betjene automaten er spesielt utsatt, og eldre er som nevnt tidligere overrepresentert når det gjelder manglende digitalkompetanse.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Lars Nestaas
Rådgiver

Harald Olimb Norman
Generalsekretær

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910